

Knihovnícko-informační zpravodaj U Nás
Vyšlo: 9.1.2007
Číslo: Ročník 16 (2006), Číslo 4
Sekce: Stalo se
Název článku: Můj krásny český týždeň
Autor: Ján Fekete - Apolkin
Zdroj: <http://unas.svkhk.cz/clanek.asp?id=762>

Můj krásny český týždeň

Ján Fekete - Apolkin

Keby som si urobil internú súťaž o príspevok, ktorý sa mi v posledných desiatich rokoch najťažšie písal, určite by v ňom zvíťazil tento, ktorý práve píšem o týždennom pobyte v Hradci Králové na začiatku druhej polovice októbra t. r. Dôvod je prostý: mám strach. Intelektuálne, duchovne i zážitkovo to bol jeden z mojich najkrajších a najplnohodnotnejšie prežitých týždňov v mojom živote. A to je už upresnenie dôvodu mojich obáv: ako neskíznuť do pátosu, ako vyjadriť moje vnútorné nadšenie, neuveriteľne inšpirujúce, hlboko prežité a stále prežívané hodiny a dni v pôvabnom východočeskom meste, s knihovníkmi, ľuďmi, ktorých som mal odjakživa rád, lebo som ich vždy považoval za svojich duchovných rodičov. Je to ako s hudbou - nedá sa popísať, možno iba čo - to naznačiť...

Keď ma pracovníci ŠVK v Banskej Bystrici oslovili, či by som sa nechcel stať členom delegácie, ktorá má reprezentovať ŠVK a tým aj Slovensko na Mesiaci česko-slovenskej vzájomnosti v Hradci Králové, nezaváhal som ani na chvíľu. Mal som na to viac dôvodov. Najskôr: Hradec Králové som po prvý i posledný raz navštívil roku 1967. Vtedy som ako študent Pedagogickej fakulty v Banskej Bystrici a člen jej Divadelného súboru Andreja Sládkoviča navštívil rovnomenú partnerskú školu. V mestskom divadle sme sa vtedy hradeckokráloveckým deťom a študentom predstavili divadelnou hrou Zlatá rybka. Fakultu i divadlo som si pamätal aj po 40-ich rokoch, mesto už menej. Takže: prečo si ho nepripomenúť a neprežiť to znovu? Navyše vo vyššej kvalite: pripravený, sústredený, už nie v pozícii študenta a herca, ale v postavení zvedavého človeka a spisovateľa. Oči, srdce a myseľ som mal už dopredu naladené na Hradec Králové. A Hradec Králové ma nesklamal.

Predpokladám, že o programe, výstave o živote a diele Terézie Vansovej, návšteve knižníc a múzeí bude písať niekto iný. Ja sa zameriam iba na dve besedy a neuveriteľne pôsobivý a originálny zážitok z návštevy Babičkinho údolia. Približne pred desiatimi rokmi som mal takýto sen: hlboko zamyslený a samučičký sám som sa pomaly prechádzal po širšej nive. Z jednej strany bol briežok, z druhej drobný krovitý porast a za ním veľká rieka. Zdanlivo nič extra, iba fantastický pocit genia loci. A predsa: na sen som napriek jeho všednosti nezabudol. Nedalo sa: krajina okolo mňa bola jemne romantická, všade panovalo ticho v podobe vesmírnej hudby a hlboko v podvedomí som sa nadchýnal: panebože, ako je tu nádherne! Pútal ma každý stromček, každé steblo trávy, až som sa bál vykročiť, že nive - pažiti ublížim... Bolo to čosi ako superneha. Krátko nato – opäť v podobe malého chlapca – sa mi vysnívala rieka. Nepochybne tá za porastom. Nebola veľká, ani široká, ale predsa len väčšia ako naše modrokamenské potoky, okolo ktorých – to sa už dostávam k podstate veci – stáli kedysi až tri mlyny, pričom jeden z nich bol starorodičovský. Potom som sa usadil na brehu jedného meandra. Sedel som, meditoval. Videl som sa - a stále sa vidím – priam autoskopicky... Keď som vošiel do Babičkinho údolia a zahľadel sa na nivu okolo Úpy, prišlo užasnutie: panebože, ja som tu už bol! Na vlastné oči som uvidel svoje dávne sny. Neverím na ezoteriku, ale tu som už nemohol urobiť nič iné, ako si spomenúť na deja vu. Ako sa to mohlo stať? Zatiaľ neviem, ale časom možno na to prídem. Náznaky cítim už teraz: jestvuje niečo ako genetická pamäť. Súvislosť je viac ako dost: mlyn v Babičkinom údolí a mlyny v mojom detstve, návšteva B. Němcovej v Modrom Kameni (niekedy roku 1850, keď žila v Balážskych Ďarmotách a priatelila sa s básnikom Jankom Kráľom, ktorý v Modrom Kameni pôsobil ako tzv. sugrogátny sudca modrokamenský a zároveň ako dočasný okresný komisár). A ešte navyše: Modrý Kameň je oázou jedlých gaštanov, je tu jedna z najväčších slovenských gaštaníc, a jedlé gaštany som našiel aj v Babičkinom údolí! To nemôže byť náhoda.

Hradec Králové a návšteva Babičkinho údolia mi tak ponúkli priestor na celoživotné premýšľanie, veľkolepú duchovnú detektívku. Je to druh šťastia. Hradec Králové si celoživotne budem pripomínať aj s dvoma osobnými prvenstvami. Práve tu som mal svoju prvú výstavu všetkých vydaných kníh (15) a príručných publikácií (encyklopédie, kalendáre, učebnice, zahraničné vydania – aj české: Hudba pro vesmířany). Nie je aj toto nádherné? Besedu v hradeckokráľovskej knižnici o mojom živote a diele vynechávam; možno sa o nej zmienajú iní. V pamäti mi však natrvalo zostane beseda Marcelly Marboe – Hrabincovej v Jaroměři. S touto originálnou českou spisovateľkou francúzskeho pôvodu som – aj toto je temer na neuverenie – našiel temer 90 percent životných zhôd (dokonca aj ona – tak ako ja – pestuje jedlé gaštany). Jej beseda s deťmi o knihe Zrzoun, hrdina dvou svetů bola krásna. Navyše som si v osobe M. Marboe našiel aj vzor: jednu knihu nechala kolovať medzi deťmi a tie mali možnosť ceruzkou podpísať do knihy svoje poznámky, doplnky, či postrehy. Veľmi – veľmi originálne a milé. Poznámky, ktoré som získal počas rozhovoru s ňou, chcem zúžitkovať ďalej. V niektorom literárnom periodiku by som rád čo – to napísal o práci a živote východočeskej spisovateľskej pobočky. Jej aktivity sa mi videli obdivuhodné.

Celkové zhodnotenie môjho týždenného českého pobytu v Hradci Králové a okolí je jednotka s hviezdikou. Tak hodnotím aj pohostinnosť, ľudí, atmosféru, program. Ďakujem osudu, že mi dovolil prežiť nádherný, duchovne mimoriadne bohatý týždeň. Ak to tak vnímali a cítili aj naši českí hostitelia, moja spokojnosť urobí posledný krok na Mont Everest ľudského nadšenia.

P.S. Asi to tak bolo. V čase, keď som dopisoval tento príspevok, som dostal knihu Královohradecký kraj. Poslal mi ju Jirka Klepsa, starosta Jaroměře (dúfam, že bol opäť zvolený – veštil som mu to). Citujem z jeho venovania: "Pevné zdraví, pohodová léta, hodně energie a nezdolnou vůli, stejnou jako všechny tři řeky, které spojují svou cestu v našem městě... P.S.: Díky, že jste!"

Človeku sa ani veriť nechce, akú podobu môžu mať významenia. Vďaka zaň!!